

¹ аспірантка II-го року підготовки, Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, м. Тернопіль

² д-р. екон. наук, професор, Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, м. Тернопіль

ІНКЛЮЗІЯ ЯК ОДИН ІЗ МЕХАНІЗМІВ ВІДНОВЛЕННЯ ВНУТРІШНЬОГО ТУРИЗМУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

В умовах воєнного стану, що створює численні соціальні та економічні виклики для України, розвиток внутрішнього туризму є важливим напрямом для підтримки місцевих громад, соціальної згуртованості та економічної стабільності. Інклюзія як механізм відновлення внутрішнього туризму сприяє забезпеченню рівного доступу до туристичних ресурсів для всіх груп населення, зокрема людей з інвалідністю, внутрішньо переміщених осіб, ветеранів та інших вразливих категорій. Ключові аспекти інклюзії у економічному відновленні країни є вагомим фактором. Впровадження громадами у власні стратегії розвитку цільових блоків безбар'єрності надасть можливість отримання пільг та субсидій, працевлаштування людей з інвалідністю, приваблення іноземних інвестицій.

На сьогодні, відбувається формування місцевих рад безбар'єрності у громадах, які будуть здійснювати моніторинг та впровадження на локальному рівні трьох пріоритетів безбар'єрного простору. Логіка визначення пріоритетності базувалась на забезпеченні першочергових потреб людей з інвалідністю, щодо туристичної сфери, то її віднесено до III пріоритету [1]. Однією із базових умов реалізації III пріоритету для створення інклюзивного простору є універсальний дизайн, обладнання ним усіх приміщень, що використовуються у туристичній діяльності, та власне дестинацій, якими можуть користуватись всі без особливої адаптації. Проте дана вимога виконується частково лише у великих містах та в тих, які є відносно безпечними, що зумовлено дефіцитом бюджету та умовами невизначеності

просування воєнних дій. Навчання персоналу сфери послуг у роботі з людьми з інвалідністю, ветеранами війни, людьми з посттравматичним стресовим розладом, адаптації навчання для людей з інвалідністю та ветеранів війни, які мають бажання працювати у туристичній сфері є необхідною умовою безбар'єрного простору, що виходить за рамки III пріоритету і включає особливості I пріоритету – інклюзивної освіти [2, с. 205–216].

Про потребу впровадження безбар'єрності свідчать статистичні дані Державного агентства розвитку туризму. В Україні станом на 2024 рік загальна кількість суб'єктів туристичної діяльності – 6394, проте наявність у суб'єкта документа, який підтверджує його відповідність вимогам хоча б одному з таких документів ДБН В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд» або ISO Standard 21902 становить лише 19,3%, тобто 1234 суб'єкти відповідають вимогам доступності будівель та споруд, що є критично низьким показником для країни, яка у після воєнний період матиме значне збільшення інклюзивних верст населення [3].

Список використаних джерел:

1. Пріоритети щодо створення безбар'єрного простору. *Сайт Міністерства відновлення розвитку громад, територій та інфраструктури України*. URL: <https://mtu.gov.ua/news/35872.html> (дата звернення: 29.10.2024).

2. Малюта Л., Стойко І., Шерстюк Р. Інклюзивна освіта у закладі вищої освіти: реалії і можливості навчання ветеранів війни з особливими потребами. *Галицький економічний вісник*. 2024. Том 86. № 1. С. 205–216.

3. Опитування ДАРТ щодо стану фізичної доступності засобів розміщення у регіонах країни. URL: <https://drive.google.com/file/d/1oNpD5Y4dICvtYbpF099tmoJN0aPS24Ak/view> (дата звернення: 29.10.2024).